

Nest pædagogik

Fokus på mellemtrin og udskoling

*Rapport fra studietur til New York
d. 1. – 7. marts 2020*

Indhold

03 *Formål*

03 *Nest i Aarhus*

04 *Nest i Danmark*

04 *Nest modellen*

05 *Indholdet i studieturen*

05 *Spørgsmål til Steinhardt University og Department of Education*

08 *Deltagerkredsen*

08 *Skolebesøg og møder:*

08 MS 442 School for Innovation

08 High School for Telecommunication, Art and Technology

09 Steinhardt University - The Metropolitan Center for Research on Equity and the Transformation of Schools

10 City Hall: Department of Education (DOE) in New York v/ Chancellor Richard A. Carranza

11 Det danske Konsulat i New York. Dialog med fungerende konsul Mikkel Hagen Hess og Head of Trade Martine Gram Barbry

12 I.S. 96, Seth Low Middle School

13 The East Harlem School

14 NYC Autism Charter Schools

14 PS 89 Liberty School

15 *Perspektivering*

Formål

Formålet med studieturen var at få viden og inspiration til Nest på mellemtrin og efterfølgende i udskolingen. Dette fokus er begrundet i beslutningsgrundlaget i budgetforliget 2020, hvoraf det fremgår, at Nest og Nest inspireret pædagogik skal implementeres i en større skala i Aarhus Kommune:

- Permanentgørelse af Nest på Katrinebjergskolen
- Ellehøjskolen skal arbejde Nest inspireret på samtlige klassetrin
- Beder skole skal have en Nest klasse med en ny målgruppe af børn med ADHD
- "Alle skal med" indsatsen, der hviler på Nest værdier, strukturer og metoder
- Udvikling af Melleformer mellem special- og almenpædagogik

Nest i Aarhus

Efteråret 2014 var Børn og Unge-udvalget på studietur til New York for at se på inklusion. Mødet med Nest modellen i form af besøg på Nest skolen PS112 efterfulgt af oplæg og dialog med Nest udviklerne Dorothy Siegel og Aaron Lanou var så inspirerende, at det blev besluttet at undersøge muligheden for at bringe Nest pædagogikken til Aarhus. Nest programmet (ASD Nest Support Project) er udviklet på New York University, NYU Steinhardt School for Culture, Education and Human Development og er en del af Steinhardt's Metropolitan Center for Research on Equity and the Transformation of Schools.

Der blev derfor søgt midler hos Egmont Fonden til dækning af tre års kompetenceudvikling og forskning. På den kvantitative del af Simon Calmar fra Aarhus Universitet og Lene Tanggaard fra Aalborg Universitet på den kvalitative del. Der henvises til den afsluttende rapport fra sommeren 2019.

August 2016 oprettedes de to første Nest klasser på o. årgang på Katrinebjergskolen
Link til skolen: <https://katrinebjergskolen.aarhus.dk/saadan-underviser-vi/nest/>. Forud gik et års kompetenceudvikling af skolens ledelse og de lærere og pædagoger, der skulle undervise i Nest klasserne samt PPR ledelse og de psykologer og konsulenter, der skulle supportere Nest klasserne. Denne fælles og kontinuerlige kompetenceudvikling af skolens og PPR's personale er en forudsætning for vellykket implementering af klassisk Nest og Nest inspireret pædagogik.

Nest inspireret pædagogik er allerede udviklet og implementeret på en lang række skoler understøttet af beslægtede indsatser som Stærkere Læringsfællesskaber, PPR's indsats Skole(start) for alle (en aktivitet under Fællesskaber for alle), Alle elever til Folkeskolens Prøver m.fl.

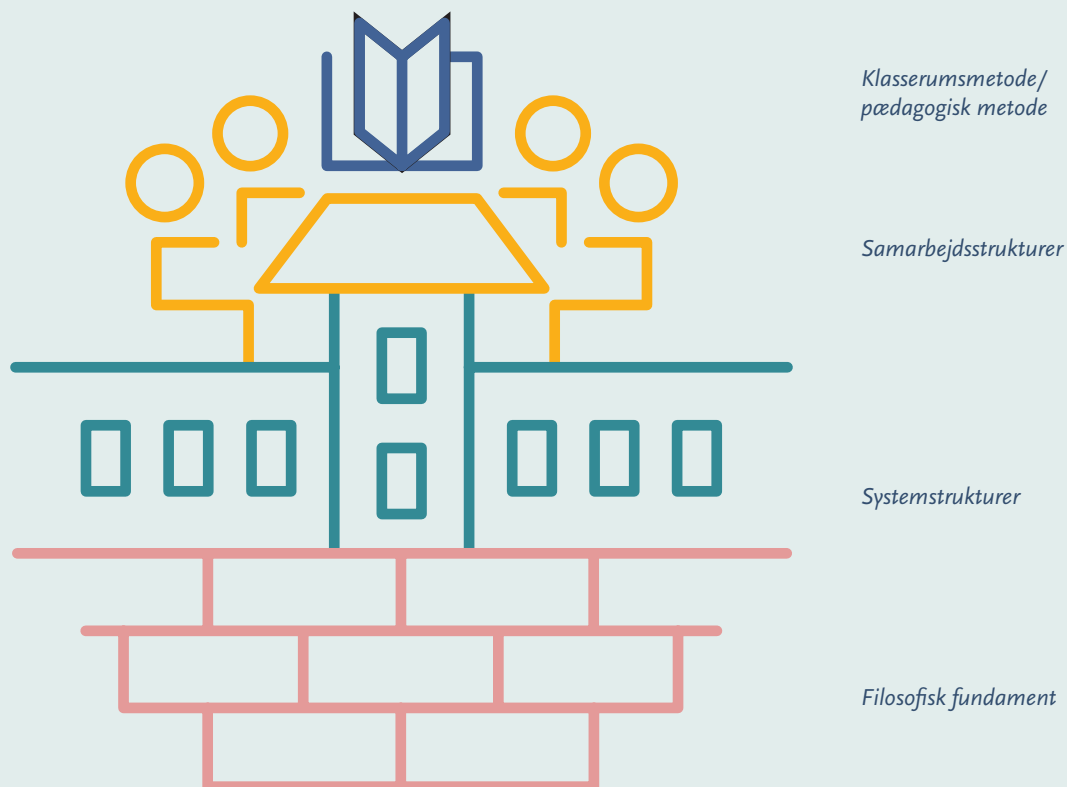
Nest inspireret pædagogik er ligeledes udviklet og implementeret i en række dagtilbud, ligesom Nest metoderne inspirerer ind i specialklasserne med blandt andet brug af tjeklister, design for teamsamarbejdet, kodet indretning af klasselokalerne, udvidet brug af visuel faglig og adfærdsmæssig støtte samt senest undervisning i Social Læring.

Nest i Danmark

Nest er et konkret, struktureret og systematisk bud på en pædagogisk praksis og etablering af læringsmiljøer, der rummer de fleste uanset behov og derfor har tilgangen spredt sig i Danmark. Aarhus Kommune har haft besøg af de fleste andre kommuner i Danmark og afviklet 2 store konference om Nest med deltagere fra hele Danmark, ligesom der har været afholdt en lang række introkurser og længerevarende kurser i kommuner, der har ønsket enten at oprette klassiske Nest klasser eller at implementere Nest inspireret pædagogik.

Nest modellen

Nest modellen bygger som udgangspunkt på en stærk sammenhængskraft mellem de fire niveauer i Nøddeskalsmodellen:

Det fælles værdigrundlag er gældende for alle niveauer og de professionelle går forrest og er rollemodeller:

"Børn er mere ens end forskellige"

"Hvis børn ikke lærer på den måde, vi underviser dem på, må vi undervise dem på en anden måde"

"Børn lærer og trives bedst i fællesskaber"

"De professionelle bliver aldrig færdige med at øve sig"

I en klassisk Nest klasse er der børn med og uden autisme. Nest pædagogikken handler om at have et særligt fokus på etablering af et struktureret, stabilt, roligt og fordybende fagligt og socialt fællesskab for alle børn. I en Nest klasse får alle børn som udgangspunkt det, ét barn har brug for (trin 1 på Tretrinsmodellen). Det betyder at alle børn får tydelig guidning og derfor ved, hvad de skal hvornår, hvordan, hvor længe, sammen med hvem, hvor og hvorfor. Kun i særlige tilfælde tilrettelægges helt individuelle indsatser (trin 2) eller der kan i endnu sjældnere tilfælde hentes hjælp fra PPR (Trin 3).

I Nest inspireret pædagogik iagttages på samme vis loyaliteten på alle niveauer, dog tilpasset de lokale muligheder og vilkår.

Yderligere om Nest på hjemmesiden aarhus.dk/nest og i bøgerne: Nest i Danmark (Dafolo 2019) og Nest metoder (Dafolo 2020).

Indholdet i studieturen

Studieturen blev tilrettelagt i et samarbejde mellem Katrinebjergskolen, PPR, Nest udviklerne fra Steinhardt University og det danske Konsulat i New York. Studieturen var en vekselvirkning mellem besøg på relevante skoler og dialoger med involverede ledere, fagpersoner på skolerne, i undervisningsministeriet og på Universitetet. PPR faciliterede hver dag en fælles opsamling med fokus på videndeling og udveksling af indtryk, inspiration og ideer til fortsat udvikling, oversættelse og implementering i Aarhus.

Besøgene og møder blev tilrettelagt af:

- Nest skoler mandag, tirsdag og torsdag af Allison Graham Brown, Steinhardt University
- Møder og skolebesøg onsdag og torsdag af Martine Gram Barbra, Det Danske Konsulatet i NY
- Skolebesøget fredag af Brita Jensen, Katrinebjergskolen.

Spørgsmål og ønsker til Steinhardt University og Department of Education, som var udgangspunktet for de besøg og møder der blev tilrettelagt.

01 The focus in the classroom

In the classroom, we would like to see the following classroom strategies:

- Transitions
- Co-teaching
- Conflict management
- Motivation and creating meaning for the kids
- Classroom leadership
- Group work

02 Inclusion in middle school

We would like to expand Nest and look at it from a slightly more extensive perspective, in order to see how Nest can become the framework for genuine inclusion. How can the relationships between neurotypical children and children with autism also be secured in middle school? How can a sense of community between the children be created in the classroom? How is genuine inclusion done in practice?

03 From primary school to middle school

How can we tell the difference between a Nest class in primary school, and one in middle school? What challenges arise in middle school, such as: puberty, identity, development, and disability awareness?

04 Core challenges

We would like to know more about the eight Core Challenges, especially Appraisal. Are there some Core Challenges you consider more important than others? Why/Why not? How do you bring the Core Challenges into play during classes?

05 Parent workshops

At middle school level, how do you use and work with Parents Workshops? What themes are especially relevant? How do you organize Parents Workshops?

06 Collaborators

How do you collaborate with external partners, such as, PPR?

07 Checklists

How do you apply your checklists?
What do you FIND that the checklists contribute?

08 Skolebesøg og Møder

How do you work with the Tier 3 intervention in practice?

09 Concerning Nest classes

- Where do the autistic students in Nest classes come from?
- What are their preconditions?
- How is the visitation of the autistic students to the Nest classes?
- How are the former autistic students from Nest classes doing compared to autistic students who haven't been in Nest classes?
- How are the autistic students from the Nest classes doing in terms of education and jobs?
- Do Steinhardt have any experience with Nest classes for students with other kinds of difficulties?
- What do you think about the fact that we plan to start a Nest class for students with ADHD?

Deltagerkredsen

For at sikre fælles værdigrundlag, sammenhængskraft og koordinering i de kommende Nest og Nest inspirerede indsatser i Aarhus Kommune var alle fire niveauer i Nøddeskalsmodellen repræsenteret: Rådmand, Chefniveauet, Skoleledelse og pædagogisk personale på Katrinebjergskolen, PPR ledelse og medarbejdere.

Deltagerliste

Thomas Medom, Børn og Unge rådmand
Martin Østergaard, Børn og Unge direktør
Ole Kiil Jacobsen, Pædagogisk chef
Lisbeth Schmidt Andersen, Børn og Unge chef
Jan Sejersdahl Kirkegaard, Chefspsykolog PPR
Helle Pugholm Mønster, Skoleleder Ellehøjskolen
Christian Hyltoft Hellum, Skoleleder, Katrinebjergskolen
Brita Jensen, Pædagogisk leder, Katrinebjergskolen
Krestine Holst Aen, Pædagogisk leder, Katrinebjergskolen
Lonni Fogsgaard Jensen, lærer, Katrinebjergskolen
Charlotte Larsen, lærer, Katrinebjergskolen
Birthe Marie Jacobsen, lærer, Katrinebjergskolen
Eva Bartram, psykolog, PPR
Camilla Tan Høegh, Psykolog, PPR
Anna Crawford Kromann, Psykolog, PPR
Pia Jørgensen Hutters, Konsulent, PPR

Skolebesøg og møder

MS 442 School for Innovation <https://www.ms442.org/>

Besøget var tilrettelagt og blev faciliteret af Allison Brown, Director, Secondary Education Department, ASD Nest Support Project, NYU Steinhardt School of Culture, Education, and Human Development.

MS442 School for Innovations har elever fra 6.- 8. klasse. Det er en multikulturel skole og eleverne har forskellige socioøkonomiske baggrunde. På hver årgang har skolen 2 Nest klasser. Derudover følger alle skolens klasser et specialundervisningsprogram ICT (integrated co-teaching), hvor elever med særlige behov integreres i alle klasser og undervises af 2 professionelle, hvoraf den ene har viden om specialundervisning.

Allison Brown NYU, skolens ledelse, Nest coaches og Nest uddannede lærere havde tilrettelagt en hel dag, hvor deltagerne fra Aarhus fik præsenteret skolens arbejde med Nest, overværede undervisningen i mange af skolens klasser og fik mulighed for at stille spørgsmål til skoleleder og personale.

Besøget på skolen for innovation bekræftede deltagerne i betydningen af sammenhængskraften i Nøddeskallen, herunder at hele skolen står på det samme værdimæssige grundlag. Der er en tydelig ledelsesmæssig stilladsering og vedligeholdelse af den fælles didaktiske platform.

Det var endvidere tydeligt, at der var tænkt Nest uddannelse for hele skolens personale og at co-teaching er velintegreret og en naturlig del af personalets samarbejde. Klasserummene var indrettet efter Nest principper med stemmeskala, visuelle støtter, synlig læring mm.

High School for Telecommunication, Art and Technology: <http://www.hstat.org/>

Besøget var tilrettelagt af Allison Brown, Director, Secondary Education Department, ASD Nest Support Project, NYU Steinhardt School of Culture, Education, and Human Development.

High School for Telecommunication, Art and Technology har elever fra 9. – 12. klasse. 50% af skolen elever er valgt af Department of Education og 50% er udvalgt af skolens bestyrelse. Omkring 70% af skolens elever lever under fattigdomsgrænsen. 91% af skolens elever består High School, for elever med ASD er tallet 98%. Der er Nest klasser på alle årgange og co-teaching anvendes i Nest klasserne.

Skoleleder og lærere fra deres Nest team var med under hele formiddagens besøg. Der var oplæg om skolen og dens arbejde med Nest og besøg i mange klasser, herunder muligheden for at overvære hvordan der på skolen arbejdes med Social Læring. Der var god plads til spørgsmål og dialog mellem skoleleder, Nest team og deltagerkredsen

Besøget på skolen efterlod et markant indtryk af betydningen af teamsamarbejdet og de professionelle tilgang til elevernes og egen læring. Skolen beskriver sig som "a community", forstået som at alle (både lærere og elever) er deltagende i en gensidig læring, udveksling og udvikling.

Skolen havde stærke værdier og fokus på at komme hele vejen rundt om de unges trivsel og dannelse. Der var en høj succesrate i forhold til Nest elevernes eksamen og deres muligheder for at klare sig selv videre i livet. De fleste lykkedes med at komme videre i en ungdomsuddannelse.

Skolen var tydelig i den økonomiske prioritering og kommunikationen vedrørende skolens generelle arbejde herunder det konkrete indhold i skoledagen og omgangen på skolen. Der var fokus på elevernes interesser i forhold til at motivere og gøre undervisningen relevant. Livsduelighed var et vigtigt parameter.

Skolekulturen gennemsyrede livet på skolen: Vi er for at lære sammen!

Steinhardt University - The Metropolitan Center for Research on Equity and the Transformation of Schools <https://research.steinhardt.nyu.edu/metrocenter/>

Dialog med Allison Brown, Director, Secondary Education Department, ASD Nest Support Project, NYU Steinhardt School of Culture, Education, and Human Development.

Steinhardt University er udvikler af Nest programmet og er en væsentlig samarbejdspartner for Department of education. Universitets står for uddannelsen af skolernes Nest personale og har løbende besøg på Nest skoler og sparring med skolernes ledelser, Nest coaches og lærere. Der er 54 Nest skoler i New York.

Allison Brown, som er tilknyttet Secondary Education Department og andre af hendes kollegaer har Aarhus Kommune samarbejdet med siden starten af Nest i Aarhus Kommune. Allison havde på baggrund af fremsendte spørgsmål fra Aarhus Kommune forberedt en oplæg, som udgangspunkt for den viden deltageren var afsøgende på. Eftermiddage gav derfor mulighed for at stille skarp på Nest på mellemtrinnet og udskolingen.

Dialogen med Allison Brown havde fokus på Nest på mellemtrinnet. På dette niveau er nogle af støttesystemerne forsvundet, hvad der er en naturlig udvikling i henseende til elevernes alder og udviklingstrin. Udvekslingen handlede også om, hvad man især skal være opmærksom på, når Nest skal holde på sporet.

Det afgørende er et mindset skift, så alle er indstillet på at være åbne og se elevernes udfordringer ikke som mangler, men som 'at han/hun er der ikke endnu'. Det kræver, at alle de forskellige fagligheder spiller sammen og har et fælles fokus på børn og læringsmiljøer. De 54 Nest skoler i New York har skabt et Stærkere Læringsfællesskab byggende på samme værdier og tilgange.

På mellemtrinnet er der fokus på at arbejde med selvstændighed, selvhjulpenhed og accept af sig selv. Begrebet "self-advocacy" (at stå op for sig selv) er centralt og en af kerneopgaverne i arbejdet med de unge med autisme.

Det er vigtigt at lytte til autisterne, for de er eksperterne i forhold til at kunne leve med autismen. Skolen har et Advisory Board bestående af autister. Social læring er også på mellemtrinnet afgørende.

Der skal være et skarpt fokus på fortsat kontinuerlig uddannelse af personalet og på den måde kapacitetsopbygge lokale kræfter på skolerne.

City Hall: Department of Education (DOE) in NY v/ Chancellor Richard A. Carranza m.fl. <https://www.schools.nyc.gov/>

Besøget var tilrettelagt af Martine Gram Barbry, Head of Trade, Det danske Konsulat i New York.

New York Citys Department of Education (DOE) er ansvarlige for uddannelse af 1.1 mill. elever på 1.800 skoler. DOE har siden Chancellor Richard A. Carranza tiltrådte i 2012 arbejdet målrettet på at udvikle et uddannelsessystem, som skaber lige muligheder for alle elever uanset handicap, diagnoser, socioøkonomiske baggrund eller andre særlige behov. Carranzas mål er at DOE skal støtte elever fagligt, social og følelsesmæssigt fra barndom og indtil 12. klasse. Carranza har besøgt og talt med et utal af skoler, lærere, elever og forældre og på den baggrund fået viden om skolesystemet og det er med til at forme, de tanker han har om fremtidens skolesystem. *Moving Toward a More Equitable School System* ([Open external link](#))

Mødet med Chancellor Carranza og 7 chefer/ledere fra hans stabsafdelinger fandt sted på City Hall. DOE's repræsentanter var udvalgt på baggrund af de spørgsmål, som Aarhus Kommune havde fremsendt og der var stor repræsentation fra deres afdelinger for Inklusion, ASD Nest program, Specialundervisning.

Carranza og hans stab holdt oplæg og deltagerkredsen fik mulighed for at stille spørgsmål og videndele med DOE

Det blev tydeligt, at der er et klart politisk mandat og moralsk afsæt og ejerskab bag transformationen i New York. Endvidere at Nest pædagogikken virker på alle former for specialpædagogiske behov. Det blev ligeledes understreget, at det er betydningsfuldt, at der skal en systematisk tilgang til for at understøtte og løbende følge op. Sat over for den lokale differentierede udførsel af Nest i praksis.

Der var fokus på den klare rammesætning og det tydelige narrativ omkring opgaven med at etablere bæredygtige læringsmiljøer for alle børn. Der blev der talt om vigtigheden af det tværfaglige samarbejde omkring børnene også set i lyset af livskvaliteten og livsmestringen for børnene i Nest klasserne.

I New York har 20% af eleverne individuelle handleplaner (IDP) og kan gå i IDP-klasser. IDP-klasse har 40% med IDP og 60% elever uden og på den måde er eleverne inkluderet i almenundervisningen. I IDP-klasser er der altid co-teaching, hvor den ene professionelle har specialpædagogisk viden.

Der kunne ikke umiddelbart sammenlignes mellem NY og Aarhus, men det man kan være fælles om er børnesyn, skolevision og Nest. Alle skal være optaget af at få eleverne til at lykkes, både i Nest klasser og i distriktsklasser.

Carranza er en dedikeret mand, som ikke kun ser inklusion som en umiddelbar spareøvelse men som en langsigtet løsning.

Det danske Konsulat i New York. Dialog med fungerende konsul Mikkel Hagen Hess og Head of Trade Martine Gram Barbry: <https://usa.um.dk/about-us/consulate-general-of-denmark---new-york/>

Besøget var tilrettelagt af Martine Gram Barbry.

Det danske Konsulat i New York er Danmarks officielle repræsentation i NY og hele østkysten. Konsulatet har været samarbejdspartner for Aarhus Kommune i forbindelse med planlægningen af studieturen og har afsøgt mulighederne for skolebesøg og møde med Department of Education.

Konsul Mikkel Hagen Hess holdt et indlevende oplæg for delegationen med fokus på:

1. DANMARK I USA	2. USA & NEW YORK	3. SKOLESYSTEMET I NEW YORK CITY
<ul style="list-style-type: none"> • Bæredygtig grøn omstilling • Eksport og investeringer • Platforme	USA <ul style="list-style-type: none"> • Tæt på og langt væk • Præsidentvalget 2020 New York City <ul style="list-style-type: none"> • Hvorfor New York • Byens udvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Skolesystemet i USA og NYC • Udfordringer • Reformer

Oplægget gav en værdifuld viden om det amerikanske samfund, deres sundhedssystemer, uddannelsessystemer og skolesystemet i NY + meget mere! Det var med til at perspektivere den viden vi havde og det vi havde set og hørt indtil nu.

Det amerikanske samfund er ekstremt individualiseret – spændende at man netop der har udviklet Nest!

I.S. 96, Seth Low Middle School <https://sethlowis96.wixsite.com/home>

Besøget var tilrettelagt af Allison Brown. Besøget var et heldagsbesøg for pædagogisk personale og ledelse på Katrinebjergskolen samt psykologer fra PPR.

Der var på skolen en tydelig rollefordeling, så underviserne underviser og har et understøttende system med counselors og coaches. Det er ikke undervisernes ansvar at hjælpe eleverne med deres sociale og mentale udvikling. De har ansat counselors/coaches, der følger børnene dagligt. For eksempel spiser de frokost med børnene. Counselors og coaches fungerer som i en klasselærerordning og

yder individuel social/emotionel hjælp og støtte. De er en mellemstation mellem underviser og NYU, der har ansvaret for den overordnede kompetenceudvikling.

Der er en særlig optagethed af den gruppe, der arbejder sammen om Nest klasserne på og den Nest inspirerede måde, de driver skole på. Der er ro i klasserne og en meget tydelig samarbejdskultur mellemelever og lærere.

Der var fælles afstemthed omkring skift i fagligt indhold og aktiviteter. Alle elever vidste, hvad de skulle, så der blev ikke en uro i klassen.

Der er mange elever i klasserne. Alle er ambitiøse med at stræbe efter udvikling og dygtiggørelse.

The East Harlem School <https://www.eastharlemschool.org/>

Besøget var tilrettelagt af Martine Gram Barbry.

The East Harlem School er en friskole med 150 elever fra 4. – 8. klasse og et max på 18 elever i klassen. Skolen er multikulturen og en stor del af skolen elever kommer fra socialt udsatte familier uden en uddannelsesmæssig baggrund. Skolen fokuserer på akademiske færdigheder, kunst, idræt, meditation og vegetarisk mad. Skolen har høje ambitioner på alle elevers vegne. 95% af deres elever består senere high school, 90% optages på collage og for 79% af eleverne, er elev den første i familien der optages på college. Skolen betragter sig som en distriktskolen i East Harlem.

Elever fra skolens 8. årgang viste delegationen rundt på skolen og fortalte om skolen: undervisning, værdier, hvordan eleverne klarer sig, hvordan det er at gå på skolen, hvad der er det faglige indhold i fagene, hvordan reglerne er på skolen og hvilken funktion de forskellige ansatte har på skolen. I løbet af formiddagen var det mediation i kantinen for 2 årgange af elever. Denne meditation kunne delegationen enten vælge at deltage i eller blot overvære. Det var skolens leder, som afviklede meditationen. Besøget blev afsluttet med et møde med skoleleder og viceleder og det gav muligheden for yderlig viden om skolen og for at stille spørgsmål.

Skolen havde et stærkt værdigrundlag, der gennemsyrede hele skolen og som frisatte lærerne til at koncentrere sig om kerneopgaven, som også handlede om prioritering af relationskabelse og social læring som forudsætning for faglig læring.

De socialt udsatte børn blev mødt med respekt, forventninger og krav om, at blive så dygtige som de kan. Undervisningen blev tilrettelagt i en balance mellem fysiske/kreative aktiviteter og fagfaglige aktiviteter.

Der var på skolen en stolthed og en visuel understøttelse af, at eleverne lykkedes fagligt. Det var tydeligt, at ambitionsniveauet både fagligt og menneskeligt var højt i forhold til de socialt udsatte elever.

New York City Autism Charter School: <http://www.nycautismcharterschool.org/>

Besøget var tilrettelagt af Martine Gram Barbry.

NYC Autisme Charter School er en mindre specialscole for elever med autisme, som er placeret i sammen bygning som en almindelig skole. Skolen er den første af sin art i New York, som kan optage elever fra de 5 distrikter i New York. Skolen har 2 indsats, som delegationen var optaget af:

“NYC Autism Charter School’s Peer Mentoring Program”. Uddanner elever fra almene skoler i autisme og skaber ambassadører for autisme ude på lokale skoler. Samtidig kommer eleverne under deres forløb på skolen og interagerer med skolens autistiske elever.

“NYC Autism Charter School Work Internship Program”. Partnerskaber med de lokale forretninger og virksomheder, som tager elever fra skolen i arbejdspraktikker og derved kommer til at indgå i lokalområdet og opleve at de bidrager til samfundet.

Skolens leder og 2 medudvikler af programmet gav et oplæg om skolen og de to indsats, som delegationen var interesseret i. Der var besøg i undervisning, hvor 2 elever fra almenklasser havde aktivitet med 2 autistiske elever, som en del af deres uddannelse.

PS 89 Liberty School (<https://www.ps89.org/>)

Besøget var tilrettelagt af Brita Jensen, Katrinebjergskolen

PS 89 er en skole for børn i alderen tre år og op til 10-11 år og har 420 elever. På PS 89 handler læring om en fusionering af en undersøgende og nysgerrig tilgang med en forventning om et højt samarbejdsniveau. Dette medfører respekt for forskelligheder og understøtter selvstændig tænkning. Social læring er fundamentet for skolens projektbaserede læringsstrategi, hvor samtlige årgange to gange årligt involveres i to længerevarende forløb. Forløbene er tværfaglige og tager afsæt i gældende læseplaner.

Skolens mål er motivere til og understøtte glæden ved at læse, forstå og skrive. Alle klasser er involveret i en 'Workshop model' i forhold til at øge elevernes læsekompetence generelt. Denne model giver lærerne mulighed for udvidet anvendelse af holdundervisning og differentieret undervisning, så de kan imødekomme elevernes behov uanset forudsætninger.

Perspektivering

De mange besøg i skolers praksis samt dialoger med repræsentanter fra skoler, forvaltning, konsulat og ASD-Nest programmet tydeliggør, at man i New York har opnået flotte resultater med læring og trivsel for elever på mellemtrin og udskoling gennem arbejdet med Nest.

Fra samtlige professionelle hørte vi om resultaterne, men vi fik også bekræftet effekten af arbejdet ved praksisbesøg på skolerne. De resultater, der tydeligst faldt i øjnene, var at:

- Elever fra Nest skoler, har en signifikant højere chance for at komme videre på college og gennemføre en videregående uddannelse
- Skolerne har høje faglige, sociale og personlige ambitioner på børnenes vegne - også i forhold til børn med særlige behov og socialt udsatte børn
- Skolers grundholdning er, at eleverne skal være deltagende i undervisningsfællesskabet. Særlige initiativer, såsom Social Læring eller pauser, er midlertidige og har altid som formål at hjælpe børnene tilbage til fællesskabet. Elevernes ser ud til at trives og lære – også elever med vanskeligheder
- Forældre vælger Nest skoler til, fordi de har et godt omdømme pba. gode faglige resultater, børnenes trivsel og co-teaching i alle Nest klasser
- Skolerne er forskellige, men Nest pædagogikken og co-teaching bruges alle steder og virker på alle former for specialpædagogiske behov. Forskellighed er ikke en hindring, fordi Nest er en tilpasningsdygtig ramme. Metoderne kan bruges, selv om der er mange elever og små klasselokaler.

Disse resultater ligner de mål, vi sigter efter i Aarhus Kommune.

Selvom skolesystemet i New York på mange måde er forskelligt fra Danmarks, er det tydeligt, at der er meget, vi kan overføre og videreudvikle på. Dette gælder både i forhold til det videre arbejde på Katrinebjergskolen og arbejdet med Mellemløber målrettet alle børn fra 0-18 år i hele Aarhus Kommune.

Katrinebjergskolen

Katrinebjergskolen og PPR fik inspiration til at føre Nest klasserne ind i mellemtrin og udskoling. Særlige perspektiver og fokusområder for videreudvikling af Nest på Katrinebjergskolen er:

- Oversættelse af Nest på indskolingsniveau til mellemtrins- og udskolingsniveau, herunder oversættelse af Social Læring til en anden aldersgruppe, samt justering af de visuelle støttesystemer, selvreguleringsmetoder, skaleringsmetodikker, indretning af læringsrummet og tjekbesøg, så de matcher de karakteristika og behov, der kendetegner de nye aldersgrupper
- Uddannelse af en counsellor og coach funktion på skolen. Den ene med fokus på individuel støtte til eleverne med autisme, den anden med fokus på den didaktiske tilgang og organisering af undervisningen
- Udvikling af designs for hvordan man fra PPR støtter op på og omkring en Nest skole for derigennem at kunne fastholde Nest pædagogikken
- Etablering af et 'stilleområde' eller et 'stillerum' på skolen, hvor autister på mellemtrin og udskoling kan samles

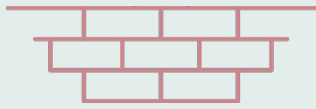
Melleformer

Der er mange faktorer, som bidrager til, at man er lykkes så godt i New York. Med afsæt i modellen "Nest i en nøddeskal" er her en oversigt over de vigtige faktorer, vi så i New York og som meningsfuldt kan videreudvikles i Aarhus Kommunes arbejde med Melleformer og på Katrinebjergskolen.

Sammenhængskraftens udgangspunkt i Nøddeskalsmodellens er det filosofiske og værdimæssige fundament. De andre niveauer i nøddeskalsmodellen hviler på dette fundament. Det får derfor betydning for hvordan systemstrukturerne og samarbejdsstrukturer skal være og for hvilke pædagogiske metoder der kan udspille sig i klasserummet.

Filosofisk og værdimæssigt fundament

Filosofisk og værdimæssigt fundament

Vigtigheden af et stærkt og tydeligt filosofisk og værdimæssigt afsæt gør det nemmere for de professionelle at være forpligtede på og følge en fælles retning samt vælge den rette pædagogiske praksis.

Professionelt mindset som vi allerede er på vej med i Aarhus Kommunes udvikling af "Stærkere Læringsfællesskaber. De professionelle ses som afgørende for børnenes læring og trivsel og vi værdisætter udviklingen af et "læringsmindset" og en fælles professionel læringskultur.

Bæredygtigheden af filosofien at "Børn er mere ens end forskellige og bør lære sammen" kan udfoldes i praksis, når der er den nødvendige understøttelse af alle elever og af fællesskabet.

Viden om forudsætninger hvor vi lytter til børnenes egne stemmer samt viden fra forskning og inkorporere denne viden i undervisningen. Selvom børn er mere ens end forskellige, er det vigtigt at have ekspertise om, hvad forskellige børn har brug for. Det er gennem den fælles pædagogik, at de enkelte børn kan hjælpes til at lære og trives, ligesom den fælles pædagogik er vigtig for at skabe stærke børnefællesskaber.

Systemstrukturer

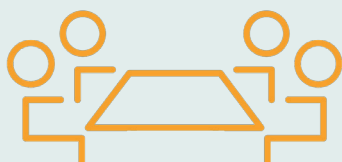
Systemstrukturer

Ledelsesmæssig retning og opbakning fra et stærk politisk/værdimæssigt afsæt og ejerskab bag udviklingen af Nest. En tydelig værdimæssig retning understøtter udviklingen af det pædagogiske og didaktiske arbejde på skolen og i forvaltningen. Det er dog ikke nok at sætte retning; arbejdet forudsætter ledelsesmæssig stilladsering og forståelse for, hvor svært det kan være at implementere ny praksis både på skolen og i forvaltningen/PPR.

Strukturel nytænkning ifht. hvordan man bruger ressourcer til hhv. almen- og specialpædagogik.

Dette gælder i forhold til at blande personaleresourcer og -kompetencer og økonomi, men det gælder også i forhold til at nytænke almenområdet, så elever med forskellige behov indgår i distriktsklasser.

PPR´s support til og kompetenceudvikling af skoler kan løbende understøttet gennem aktionslærende kompetenceudvikling. Der er fokus på helt konkrete pædagogiske metoder, som øves og trænes med det mål, at de skal blive til pædagogiske håndværk. Kompetenceudvikling er et ligeværdigt møde mellem forskellige professionelle med forskellige opgaver. Det brede skolekollegium, men også særlige resourcepersoner indgår i kompetenceforløb. Kompetenceudvikling er en blanding af teori, videndeling, øvelse i praksis og sparring med kolleger eller support udefra. Supporten er praksisnær i forhold til det pædagogiske arbejde, men supporten bistår også skolerne gennem ekspertise i organisering, ledelse og implementering. Denne type supportfunktion kan med fordel udbredes til mange skoler og dagtilbud.

Samarbejdsstrukturer

Samarbejdsstrukturer

Nest bør være en fælles ramme, der kan tilpasses de børn og de behov, som en skole har. Nest rammen understøtter, at skolerne har et fælles sprog, fælles metoder og ikke mindst et fælles mindset at samarbejde ud fra. Rammen reducerer kompleksitet og giver mulighed for at de professionelle bliver medudviklere af pædagogikken. Det fælles afsæt understøtter en stærk læringskultur, hvor alle professionelle skal være parate til at undersøge deres praksis og lære af hinanden, som i Stærkere læringsfællesskaber

Det lokale samarbejdet mellem de professionelle er centralt og prioriteres. Rolleafklaring og ikke mindst rolle-ligeværd i undervisningsarbejdet er med til at skabe et professionelt læringsfællesskab, der er kendetegnet ved høje kompetencer, glæde ved og motivation for at lære. Udbredelsen af co-teaching,

både som en permanent pædagogisk struktur, men også som en måde at bruge ressourcepersoner til at understøtte kompetenceudvikling hos kolleger, der ellers underviser alene. Skolernes prioritering af at vælge lokale ressourcepersoner, der kan understøtte udvikling og vedligeholdelse af arbejdet, men også prioritering af videndeling om metoder og børn for de professionelle

Pædagogiske metoder

Pædagogiske metoder

Trinmodellen som afsæt for al pædagogiske arbejde, idet modellen viser, hvordan børn kan blive i klassefællesskabet og lære og trives her.

Overskuelig information ifht tydelig struktur og forudsigelighed i undervisningen samt visuel støtte, der gør læring lettere for eleverne at overskue og deltage i. Dette gælder også i forhold til overgange, hvor der er skift i fagligt indhold og aktivitet. Skolens værdier om fællesskab og forskellighed kan tydeliggøres visuelt på skolen.

Ro og tryghed understøttes ved konsekvent brug af stemmeskala, metoder til selvregulering og velplanlagt gruppeinddeling af elever.

Positiv voksenstøtte der guider børnene med et resourcefokus og med fokus på den ønskede adfærd. Børnene lærer "self-advocacy" – at italesætte deres ønsker og behov.

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

PPR, Børn og Unge, Aarhus Kommune

April 2020